РІК ЗАЛОЖЕНИЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу.
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 6-го цьвітня 1918. Ч. 41. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, April 6, 1918. No. 41.

НОВА БИТВА КОЛО АМЄНУ РОЗПОЧАЛА СЯ.

Російське правительство ухвалило взяти під дискусію мирове предложенє України.

„Українська" большевицька рада утікла з Катеринослава до Таганрога [в Донщині].

Центральні держави стрічають великі трудности у вивозі збіжа з України.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

СПРАВА МИРА МІЖ УКРАЇНОЮ І РОСІЄЮ.

ЛОНДОН, 3. цьвітня. — Телеграма з Петрограду до „Ексчендж Телеграф Ко." доносить, що большевицьке правительство ухвалило завести примусову військову службу і **згодило ся взяти під дискусію предложенє Української Центральної Ради в справі заключеня мира.**

Росія надієть ся, що Україна зречеть ся претенсій щодо Курщини і Вороніжчини.

МОСКВА, 2. цьвітня. — Ходять вісти, що Українська Центральна Рада в Києві, небольшевицька організація, зробила большевицькому правительству мирове предложенє. Хоч нема урядового потверджeня сих вістий, один член російського правительства заявив, що вигляд на мир є тепер більший від часу, відколи відповідь Німеччини в справі границь України дає підставу до переговорів і порозуміня дотично територій.

Здаєть ся, що Українська Центральна Рада є готова зробити деякі уступки і змінити свої первісні домаганя, на підставі котрих мали би бути [illegible] до української держави части курської і вороніжської губернії.

„Українська" большевицька рада в Таганрозі.

Справа мира Росії з Україною є скомплікована через істнованє „української" большевицької ради, яка свого часу утекла була з Києва і під теперішну пору перебуває в Таганрозі. (Місто Таганрог лежить над Азовським морем в донській области).

Міністер загр. справ сього правительства прибув недавно до Москви. Його приїзд стоїть в злуці з маючими ся розпочати мировими переговорами.

Українське правительство рішило вести дальше боротьбу проти „савєтів".

ПЕТРОГРАД, 3. цьвітня. — **Українська Центральна Рада приймила резолюцію в справі дальшого веденя боротьби проти „савєтів" (большевицьких рад на Україні).**

Сю резолюцію ухвалено після промови члена німецького генерального штабу, який приобіцяв був скріпити німецькі війска на поміч Україні.

НАСТУП УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК НА ХАРКІВ.

ЛОНДОН, 3. цьвітня. — Телеграми з Петрограду доносять, що **німецькі і українські війска розпічнуть небавом новий наступ на Харків від сторони Полтави.**

В Полтаві найшли Німці 54.000 тон збіжа.

ЛОНДОН, 4. цьвітня. — **Від часу, відколи Німці заняли місто Полтаву** (70 миль на полудневий захід від Харкова) **положенє большевицьких військ стало дуже небезпечне,** як се доносить московський кореспондент бюра Райтера.

Німецькі війска розпочали наступ на **Харків від сторони Ворожби і Полтави, маючи до своєї розпорядимости значні** відділи. Вони находять ся вже у віддаленю **40 миль від Харкова.**

Кореспондент доносить також, **що Німці захопили в Полтаві у свої руки 54.000 тон збіжа, яке тепер висилають до Німеччини.**

Одеса і Николаїв в руках большевиків (?).

ПЕТРОГРАД, 3. цьвітня. — Українсько-німецькі війска робили зусиля **відзискати Одесу і Николаїв, але безуспішно,** як се доносять нинішні телеграми.

Таксамо безуспішний був наступ німецько-турецької фльоти в напрямі Одеси.

(В чиїх властиво руках находить ся Одеса і Николаїв, про се подають телеграми суперечні вісти. Можна однак припускати, що міста в останних днях кілька разів переходили з одних рук до других. Се є можливе, як довго большевики мають ще у своїх руках власть над чорноморською фльотою).

Большевики організують оборону Харкова.

МОСКВА, 2. цьвітня. — Щоби забезпечити собі посіданє зелізничого шляху Київ-Ворожба, німецькі війска обсадили місто Путивль (в Курщині), положенe 10 миль на північ від сього шляху.

Большевицькі війска зорганізували енергічну оборону для міста Харкова і Катеринослава, але скількість їх військ є недостаточна і тому є неминучим, що оба міста дістануть ся в руки Німців. Панує загальне переконанє, що Німці будуть так довго переводити воєнні операції, доки Холмщина, Волинь, Поділє і прочі землї, які вони вважають приналежними до України, не опинять ся в їх руках.

Погроми Жидів на Україні.

МОСКВА, 2. цьвітня. — Протижидівська агітація в Києві прибирає дуже остру форму. Коли Українці займили місто, найбільше число між забитими мешканцями становили Жиди.

ҐРАФ ЧЕРНІН ПРО МИР З УКРАЇНОЮ І ЙОГО КОРИСТИ.

ВІДЕНЬ, 2. цьвітня. — Австро-угорський міністер загр. справ, ґр. Чернін, виголосив до депутації віденської міської ради промову, в якій представив міжнародне положенє австро-угорської держави, узгляднюючи передівсім її положенє економічне.

„З підписанем мирового договору з Румунією — говорив ґр. Чернін — **війна на сході покінчила ся. Три мирові договори підписано — з Петроградом, Україною і Румунією. Одна головна частина війни зістала покінчена.**

„Мир з Україною допровадив до мира з Росією і Румунією, яка, будучи відтятою, була приневолена заключити мир. З Україною розпочали ми переговори з двох причин: **технічних і матеріяльних.** Бльокада зістала зломана і будучність покаже, що заключенє мира з Україною було ударом, вимiреним в серце решти наших ворогів.

„Підписуючи мир з Румунією і Україною, — говорив дальше ґр. Чернін — я мав передівсім на гадці позискати для монархії средства поживи і сирі матеріяли. Росія не входить тут в рахубу з огляду на велику дезорґанізацію, яка там панує.

„Ми згодили ся з Україною, що скількість збіжа, яку вона має доставити центр. державам, має виносити що найменьше 1,000.000 тон. 30 транспортів збіжа і гороху є вже в дорозі, 600 возів є готових до транспорту, і сї транспорти будуть відбувати ся, доки імпорт не буде правильно зорганізований. Більші транспорти уможливлено через заключенє мира з Румунією, бо посилка товарів може відбувати ся дорогою з Одеси Дунаєм.

„Надіємо ся в протягу мая одержати з України перший великий транспорт. Признаючи, що довіз з України є покищо малий і що він мусить бути побільшений, то всеж таки наше положенє під зглядом поживи було би далеко гірше, коли би сього мира не заключено.

„З Румунії дістанемо значну надвишку з послідних жнив. 400.000 тон збіжа, фасолї, гороху і пашї треба буде транспортувати Дунаєм. Крім того Румунія мусить безпроволочно доставити нам 800.000 штук овець і 100.000 штук безрог, що вплине значно на побільшенє наших засобів мяса.

„Ясним є, що всьо буде зроблене, щоби дістати з відкритих жерел все те, що лише буде можна дістати. Трудности в спроваджуваню поживи з України є ще й доси значні, бо нема ще ладу. Але при добрій волі українського правительства і нашої організації ми зможемо побороти всї трудности. Навіть безпроволочний загальний мир не міг би нам дати більших користий, бо нинї ціла Европа терпить з причини браку поживи. Коли брак транспортових средств не позволяє иншим державам дістати достаточну скількість поживи, то шпихлїрі України і Румунії позістають отверті для центральних держав".

ЦЕНТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ НЕ МОЖУТЬ БОГАТО ПОЛЯГАТИ НА ДОСТАВІ ЗБІЖА З УКРАЇНИ.

ЛОНДОН, 3. цьвітня. — **Що Німеччина і Австрія не богато дістануть конечних їм средств поживи з України помимо великих запевнень, які давали оба правительства своїм голодним народам для піддержаня їх духа, се потверджує бернеський кореспондент часописи „Морнінґ Пост", який доносить, що німецькі власти мусїли остаточно признати, що їх надії під теперішну пору не можуть бути сповнені.**

Австрія є приневолена в дійсности посилати ще свою муку на Україну для виживленя своїх війск, які там переводять воєнні операції, доносить кореспондент. Сю вістку подали часописи в Берні, одержавши її від кореспондента з Черновець, який знова одержав її від членів військового заряду. Вони представляли великі трудности, які є получені з вивозом збіжа з України, та вказали на конечність посиланя средств поживи австрійським війскам на Україні. В протягу останних кількох днів 100 возів австрійської муки вислано на Україну. Дальші транспорти слідують.

Правдивість такого стану потверджує недавна промова президента міста Кракова, який, говорячи про небезпеку голоду для міста, заявив був, що через Галичину переходять вправді повні вози пшениці, але зі заходу на схід.

„Арбайтер Цайтунг" доносить, що засоби поживи в Австрії є так малі, що можуть вистарчити заледви на тиждень. Часопись бачить одинокий вихід, щоби відвернути катастрофу, взяти всї збіжеві резерви, які находять ся у господарів, щоби перебути час до липня, коли то можна буде вже надіяти ся, що українське збіже поправить положенє.

Американський купець, який прибув до Лондону в останнім тижни, повернувши з України, де перебував через два місяці, каже, що **найменьше через рік не можна надіяти ся з України поважнійшої скількости збіжа. Він заявив, що селяни мало на сей рік засіяли та й тепер не дуже беруть ся до того.**

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

АНҐЛІЙСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕВОДЯТЬ ПРОТИНАСТУП.

ЛОНДОН, 3. цьвітня. — **„На боєвім фронті не зайшла жадна зміна",** доносить вечірний урядовий рапорт головної анґлійської кватири у Франції.

Урядовий звіт, оголошений в полудне, доносить **про занятє села Ает** (8 миль на полудневий захід від Аррас). При сім наступі анґлійські війска здобули три машинові кріси і взяли сто німецьких жовнірів в полон. Коло Фампу відбито сильний напад Німців. На північний схід коло Льос анґлійський відділ перевів успішний напад, здобуваючи один машиновий кріс і беручи 31 Німців в полон.

МІСЦЕВІ БОЇ НА ФРОНТІ КОЛО АМЄН.

БЕРЛІН, 3. цьвітня. — Німецький рапорт доносить, що німецькі війска здобули вчера горбки на полудневий захід від Морейль над Сомою.

Нічний напад анґлійських війск на Ает відбито при помочи протинаступу. Анґлійські війска переводили сильний наступ між Марселькав і рікою Ліс, який однак відбито з тяжкими втратами для неприятеля.

Капітан Ріхтгофен зістрілив 75-тий з ряду ворожий літак.

Непогода перепинила наступ Німців.

АМСТЕРДАМ, 3. цьвітня. — **Німецькі часописи, доносячи про застій у воєнних операціях на боєвім фронті у Франції, подають, що його спричинила непогода, та що наступ небавом розпічнеть ся наново.**

„Кельнер Цайтунг" доносить, що перерва є конечностию. Дощева буря, яка тривала через кілька днів, в значній мірі утруднювала транспортованє війск. Подібно мала ся річ підчас наступу в Італії, коли союзні війска здержали ся над рікою Таліяменто. Часопись твердить, що перерва є зроблена на приказ німецької головної команди, а не є жадним успіхом зі сторони аліянтів. Кореспондент доносить, що заходить потреба направи всїх доріг, конечних до транспортованя амуніції і поживи.

„Буря може спинити наші воєнні операції, але неприятель небавом переконаєть ся, що ми маємо намір іти дальше наперед" — кінчить часопись.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА РОЗПОЧАЛИ НОВИЙ НАСТУП.

ЛОНДОН, 4. цьвітня. — Урядовий анґлійський звіт звучить: **„По тяжкім бомбардованю гарматами неприятель розпочав нинї рано наступ на цілім боєвім фронті між рікою Сомою і Авр.** На правім крилї і в центрі анґлійські війска відбили напади німецької піхоти, але на лівім були приневолені під сильсим напором неприятеля уступити трохи назад в околиці Амель, на полудневім березї ріки Соми. На сім фронті битва триває дальше.

„Напади, які перевели Німці нинї пополудни в околиці Альберт, зістали зовсім відперті".

НІМЦІ ДОНОСЯТЬ ПРО УСПІХИ НА ПОЛУДНЕ ВІД РІКИ СОМИ.

БЕРЛІН, 4. цьвітня. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„Підчас наступу наших війск на полудне від ріки Соми осягнено нові успіхи".

ҐЕН. МАКЕНЗЕН НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

Німці мають 1,000.000 війска в резерві.

ЛОНДОН, 4. цьвітня. — **З ріжних ворожих і невтральних жерел доходять вісти, що Макензен має відіграти важну ролю в сподіванім новім наступі неприятеля.**

Вісти з тих жерел подають також, що німецькі резерви, призначені до сеї другої з ряду великої битви, числять 75 дивізій або около 1,000.000 війска.

Французи переймили знова частину боєвого фронту.

ВАШІНҐТОН, 3. цьвітня. — Анґлійська військова комісія одержала вістку, що сильні французькі війска прибули на боєвий фронт коло Амєну і заняли становища на тій части фронту, де Німці, як здаєть ся, нагромадили знова дуже великі війска, щоби переломити боєву лінію.

Після сього донесеня французькі війска обсадили боєвий фронт аж до місцевости Тен (10 миль на полудневий схід від Амен). **Се уможливило Анґлійцям скоротити свій боєвий фронт і скріпити свої власні становища на прочім фронті.**

(Новий фронт коло Амєн виносить під теперішну пору около 100 миль. З початку наступу на сім боєвім фронті находили ся виключно війска анґлійські. Тепер 60 миль переймили війска французькі, а лише 40 миль остало ся в руках Анґлійців).

Франція надієть ся при помочи Америки освободити свій край.

ПАРИЖ, 3. цьвітня. — **Заява ґен. Першінґа, що віддає всі американські сили до розпорядимости аліянтів, і принятє сього предложеня ґен. Фошом, викликала серед французького загалу велике вдоволенє.**

Французький загал бачить добрий знак в урядовім оповіщеню, яке доносить, що Американці беруть участь поруч Анґлійців і Французів у великій битві над Сомою.

Сей крок вважають доказом тісної єдности на західнім фронті і ще сильнійшого скріпленя приязни між Францією і Злученими Державами.

Французькі війска є тепер повні надії, що Американці, Французи і Анґлійці проженуть Німців з Франції і раз на все положать конець німецькому мілітаризмови.

В ФІНЛЯНДІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

30 транспортів німецького війска у Фінляндії.

ПЕТРОГРАД, 3. цьвітня. — **Трийцять транспортів з німецьким війском прибуло до пристани в Ганґо, на полудневім побережу Фінляндії** (на полудневий захід від Гельзінґфорсу).

ЛОНДОН, 4. цьвітня. — Телеграма від кореспондента з Копенгаґен до „Дейли Нюс" доносить, що **сила висаджених коло Ганґо німецьких війск виносить около 40.000. Ся армія має до своєї розпорядимости 300 гармат і 2.000 машинових крісів.**

В Румунії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецький монополь на румунську нафту.

ВАШІНҐТОН, 3. цьвітня. — З дипльоматичних кругів одержав департамент загр. справ вістку, що між Німеччиною і Румунією прийшло до умови, на підставі якої має бути установлений **німецький монополь на румунські копальні нафти через 99 літ.**

В сей спосіб, сказано, Німеччина хоче покрити 1.000,000.-000 марок коштів, які були получені з веденем війни проти Румунії. Німеччина застерегла собі право обсадити копальні нафти своїм війском.

В РОСІЇ:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Росія організує 1,500.000 армію.

МОСКВА, 3. цьвітня. — **„Росія має намір утворити армію в силі 1,500.000 жовнірів, які під зглядом військового образованя і зорyженя не були би гірші від німецького або японського жовніра",** заявив заступник міністра війни, Подвольський, промовляючи у Москві на конференції, в якій брали участь шефи ріжних військових департаментів.

Утворенє такої армії має бути першим кроком до зоруже-

(Продовженє на стор. 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
BOHDAN DUTKEWYCH, Managing editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda". При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ.

Поляки і поділ Галичини.

В нинїшнім числі нашої часописи подаємо на підставі дописи п. Левинського заяву австро-угорського міністра заграничних справ ґр. Черніна в австрійській делеґації про будучий **поділ Галичини і Буковини та утворене зі східної Галичини і північної Буковини українського самоуправного краю.**

Наші читачі знайдуть там подробиці, як, на думку ґр. Черніна, се справа має бути переведена в житє.

Найважнїйша річ, се, що ґраф Чернін заявив, що се має статись на підставі справедливости. **Відповідно до числа населення** мають бути заступлені в управі українського краю в Австрії **Українці, а крім того польська і жидівська меньшість.**

Розумієть ся, що се Полякам не подобаєть ся. На підставі справедливости вони стратять значінє, силу, власть, пановане. **Уся польщина в українськім краю скоро пропаде.** Се вони знають і се не дає їм спокою.

Ось-що пише ще також і про сю справу п. В. Левинський у своїй дописи:

> Щодо Поляків то певна річ, наміри Австрії щодо східної Галичини, мусїли їх в найбільшому ступнї затривожити. Заява ґр. Черніна вплинула на них дуже отверезуючо. Пробиваєть ся се в промові делеґаційній посла Ґломбіньского, який говорив:
>
> „Також Українцї називають се насильством, щоби східна Галичина, якої населенє не є в цїлости анї українське анї польське, була прилучена до Королївства Польського. Але чи не було би се більшим знасилуванєм Поляків, які виносять 40 проц. мешканців східної Галичини, колиб їх відтято від звязку з цїлою Галичиною, де прецінь жили стільки віків? Чи не лїпше забезпечити Українців як найбільшою національною автономією, а Галичину оставити такою, якою вона є нинї?"
>
> Ми не маємо покищо змоги подати близші відомости про те, що пише польська преса з приводу наміреного Австрією **утвореня української автономної провінції, але що вона мусить нападати на Австрію, ґр. Черніна, Німеччину і особливо на Українську Народну Републику, се річ певна.** Що серед усього польського суспільства слїдний і чутний новий приплив політичних настроїв, які стали змагати ся з того моменту, як в берестейських переговорах Австрія і Німеччина заявили готовість відступленя Холмщини, Підляся і Волинї Українській Народній Републицї, про се можна вносити найкрасше з того, що на просторі польських земель ідуть тепер великі страйки, звернені проти Німеччини і яких політичним гаслом є утворенє польської републики в рамах російської федерації.

Польські брехнї.

Вашінґтонському кореспондентови нюйорського дневника **„Ді Івнінґ Сон"** якийсь Поляк (можливо, що пан Іґнаци Падеревскі, або хтось з його компанії) подав інформації про польську „революцію" з приводу віддачі Холмщини Українї, а вкінци представив йому, що **Холмщина — се властиво польський край, бо там, каже, Поляки є в більшости.**

„Обрахунок" того варшавського Поляка виглядає так:

„Полуднева часть Холмщини (утворена зі східної части люблинської ґубернії) має лише 39% Українців, а Поляків аж 47%.

„Північна часть Холмщини (утворена зі східної части сідлецької ґубернії) має лише 35% Українців, а Поляків знова аж 47%".

Сей польський „обрахунок" є простою брехнею. Се зовсїм такийсамий рахунок, як Поляки нарахували себе аж на 58% в Галичинї.

По правдї Українцї є в більшости в Холмщинї. Одначе часть Українців по першій революції в Росії (в 1905 р.) перейшла на римсько-католицький обряд (з огляду, що їх в 1875 р. силою перетягнено на православє, а по проголошеню „свободи віри" вони могли перейти тільки на римсько-католицьку релїґію, бо та нібито „свобода віри" не відносила ся до грецько-католицької релїґії), **і тих Українців-католиків Поляки вже вважають за Поляків, а крім того ще й Жидів дочисляють до польського населеня і так осягають „47% Поляків", хоч в дійсности їх є в Холмщинї ледви яких 15%.**

Така фабрикація Поляків колись вдавала ся, але тепер вже з нею Поляки далеко не зайдуть.

Загальний білоруський зїзд в Минску.

В перших днях січня с. р. в Минску, столиці Білоруси, відбув ся загальний білоруський зїзд, про який пише місцева московська ґазета „Минская Газета" ось-що:

Зібрало ся до 600 осіб. Два перші днї заняли привіти зїздови, які делеґати приймали окликами: „Нехай живе вільна Білорусь!"

Потім грала орхестра білоруські народні гимни: „Аль веку ми спалї" і „А хто там ідзе" та соціялїстичний гимн: „Кров нашу лют давнє ужо кати".

Відтак лучив ся немилий інцидент. Виступив один Лотиш, котрий заявив, що він большевик і крикнув: „Ґеть з національним прапором, на землю киньте його!" Сей виступ большевика дуже обурив загал учасників, котрі засипали його ворожими окликами. Вкінци ледви вспіли випровадити його зі салї.

Сей большевик своїм нещасливим виступом причинив ся тільки до того, що на салї повстала хвиля великого національного запалу. Всї учасники присягнули держатись вірно національного прапора, а старенький, сивий білоруський патріот, ґенерал Алексїевський, узяв прапор і поцїлував його, що учасники привитали довготриваючою бурею оплесків. По нім вийшов на підвисшенє селянин в сіраку і також поцїлував національний прапор. Се викликало ще більшу овацію на салї. Селянина взяли делеґати на руки і перенесли по цїлій салї.

На зїзд прибула депутація від зелїзничників з Білоруси, котра заявила, що всї робітники на зелїзницях Білоруси признають тільки білоруську власть.

На повнім засїданю зїзду дня 5. січня с. р. вибрано президію зїзду. Тодї показалось, що число большевиків є більше серед делеґатів, нїж се було в перших двох днях. Крім того значне число делеґатів причислялось до соціялїстів загально, без спеціяльного партійного відтїнку. Третою значною ґрупою були селянські представники, які не творили позатим жадної сформованої полїтичної ґрупи. Всї ті три ґрупи делеґатів зїзду дали своїх представників до президії. Предсїдателем зїзду вибрано звісного білоруського народного робітника А. О. Бонч-Тсмоловського, котрого давнє царське правительство нераз судило за його дїяльність.

В зїздї брав участь білоруський письменник Я. Лєсін і поет Прушінський (Алєсь Гарун).

Обіцянки ґрафа Черніна австрійським Українцям.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Свого часу писали ми, що коли українська мирова делеґація в Берестю Литовськім згодилась підписати мировий договір з 9-го лютого с. р., яким не звернено Українї східної Галичини і північної Буковини, то австрійське правительство мусїло дати українській делеґації і взагалї українському народови якісь запевненя, що галицькі і буковинські Українцї дістануть бодай самоуправу в межах австрійської держави.

Однак доси не було ще жадних вістий про се зі старого краю. Була тільки одна телеґрама, яка подавала, що австро-угорський мінїстер заграничних справ, ґраф Оттокар Чернін, говорив в австрійській делеґації, **що Австрія мусить бути перебудована на засадї самоуправи народів.** Се мало значінє о стільки, що означало зміну австрійської полїтики, бо ледви кілька тижнів передтим ґраф Чернін заявив був, що „реформи в Австрії можуть бути переведені лише в межах дотеперішних країв", або иншими словами, що все мало остатись по давному; а коли опісля він заперечив свою попередну заяву, то се вже була дуже велика зміна, бо се значить, що краї Австрії мають бути цїлком перебудовані; що **теперішні мішані краї мають бути перетворені на народні краї.**

П. Володимир Левинський, котрий тепер пробуває у Швайцарії, прислав до канадійського „Р. Народа" допись з датою 7. лютого с. р., в якій подає досить подрібно слова ґр. Черніна в австрійській делеґації про те, **як мав би бути утворений український край в Австрії на основі нової засади про перебудову Австрії на підставі самоуправних народних країв.**

Ся програма для утвореня українського народного краю в Австрії після слів ґр. Черніна виглядає ось-так:

> Перед ратифікованєм договору, — говорив ґр. Чернін — заключеного між обома сторонами, повинні би бути переведені в дїло отсї умови:
>
> 1. Австрійське правительство устами покликаної до сього інстанції проголосить, що східна Галичина з північно-західною частию воєводства буковинського, остаючи в правнодержавнім звязку австрійської держави, стане в межах на умовленій картї означених, новою правно-державною формацією, уладженою на основі висше представленого.
>
> 2. Одночасно виданим цісарським розпорядком будуть розвязані сойми та краєві виділи Галичини й Буковини. На місце розвязаних краєвих виділів буде установлена адмінїстраційна комісія, яка для нової правно-державної формації забере круг дїланя згаданих виділів. Вона буде зложена з 10 членів, а саме з 7 членів української народности, іменованих на основі предложеня української репрезентації в австрійськім парляментї, з двох членів польської народности й одного члена жидівської народности, іменованих на основі предложеня польських і жидівських послів з Галичини і Буковини, після чого мандати всіх парляментарних послів з тих країв будуть уневажнені.
>
> 3. Для всїх властий і урядів на областях нової правно-державної формації буде заведена безпроволочно українська урядова мова.
>
> 4. Одночасно будуть для згаданих областий установлені і введені в урядованє шеф адмінїстрації української народности і тоїж самої народности шефи всїх инших властий і урядів, а саме: президент висшого суду краєвого і президенти судів окружних, державний надпрокуратор при ц. к. висшім судї краєвім і прокуратори при ц. к. судах окружних, віцепрезидент ради шкільної краєвої, яка буде доповнена членами української народности відповідно до процентового відношеня людности, віцепрезидент краєвої дирекції скарбу, віцепрезидент дирекції домен і лїсів, президент прокураторії скарбу, директори почт і телеґрафів та зелїзниць, директори полїції, до того начальники повітових судів і окружні інспектори шкіл.
>
> Число урядників польської народности буде у властях і урядах всїх дикастерій безпроволочно зредуковане відповідно до числа польського населеня, до якого не вчислена буде жидівська людність; се домаганє покриваєть ся з домаганєм, проголошеним на днях нїмецькими послами з Чехії, тай рівночасно вповнї відповідає основному принципови демократії, котрий признає людности право бути судженою урядниками тоїсамої, що вона, народности.
>
> 5. Буде проголошене заснованє українського унїверситету у Львові і знесене законів, які обмежують українське шкільництво.
>
> 6. Згадана висше адмінїстраційна комісія виробить протягом трох місяців від дня її установленя предложенє про виборчу ординацію для першого сойму української правно-державної формації.
>
> 7. Українські господарсько-торговельні спілки і кредитові інституції в Галичинї і Буковинї будуть безпроволочно допущені в визначнім обємі до посередництва в торговельних зносинах між українською републикою і австро-угорською монархією.
>
> 8. Митові і торговельні договори, заключені між обома сторонами, будуть мати для них правні наслїдки під умовою здїйсненя висше наведених приречень в тім часї.

Сю програму подав ґр. Чернін у своїй промові **перед заключенєм мира з українською народною републикою.** Се вказувало би, що українська мирова делеґація ставила в тім напрямі домаганє і що **слова ґр. Черніна були відповідию на домаганє української делеґації.**

Що Австрія мусить бути перебудована, про се нема найменьшого сумнїву. Старий лад і давні порядки там вже довше не можуть лишитись, як взагалї ще та Австрія мала би істнувати. **Але в кождім разї се є важне для австрійських Українців, що українська народна република подбала і про них та спонукала австрійське правительство до отвертої заяви, що австрійські Українцї будуть самі собою правити в автономнім українськім краю.**

Се тілько, покищо, обіцянка і ми тут в Америці не знаємо, чи австрійське правительство не взяло на себе перед українською делеґацією **і зобовязаня** в тій справі, зобовязаня, за яке відповідало би перед українською народною републикою. Коли би було і зобовязане, то певна річ, що се мало би для австрійських Українців більшу вартість, але і в противнім случаю український нарід вже не стерпить панованя польського над собою і своє право мусить дістати.

В Росії:

(Продовжене зі стор. 1-шої).

ня цїлої російської держави. Подвольський заявив, що орґанїзація армії без давних офіцирів є неможлива і предложив розпорядженя щодо поновного покликаня їх до військової служби. Лїсти з іменами всїх ґенералів будуть публично оголошені. В сей спосіб горожани будуть мати нагоду піднести заміти, коли би такі були, проти поодиноких офіцирів.

Подвольський заявив дальше, що вербованє рекрутів до „червоної армії" поступає в деяких місцевостях вдоволяючо. Від початку орґанїзованя сеї армії, то є від двох тижнів, зґолосило ся в Москві 11.000, яких відповідно зоружено. Нижний Новгород, Воронїж, Тула, Калуґа, Кострома, Чернигів, Харків і многі инші міста доносять також про значну скількість зґолосивших ся рекрутів, з котрих богато має вже військове образованє.

Найбільша перешкода в орґанїзованю армії є великий брак інструкторів.

Власть большевиків не є ще тривала.

ЛОНДОН, 3. цьвітня.—**„Большевицьке правительство зломило всїх своїх ворогів, але воно не може вважати своєї власти тривалою, з огляду на велику дезорґанїзацію, яка панує в цїлій державі",** заявив Лев Троцький, промовляючи на зборах у Москві, як се доносить кореспондент бюра Райтера з Петроґраду.

Троцький заявив дальше, що хвиля до реорґанїзації і творчої працї настала та що є конечне піднести видатність робітників і прогнати небажані елементи.

Чічерін не приймив польського посла.

ПЕТРОҐРАД, 3. цьвітня. — Большевицький мінїстер загр. справ, Чічерін, не хотів признати Лєднїцкого, який прибув до Москви в характері польського амбасадора.

„Синя ґвардія" жадає установчих зборів.

ПЕТРОҐРАД, 3. цьвітня. — „Новая Жизнь" доносить, що в Москві відкрито орґанїзацію, якої цїлию є домагати ся скликаня установчих зборів. Ся орґанїзація називаєть ся „синя ґвардія". Вона має числити до 12.000 членів.

Члени царської родини хорують з голоду.

ПЕТРОҐРАД, 3. цьвітня. — Богато членів колишної царської родини, які перебувають тепер в Тобольску, є хорі. Червоний Хрест вніс просьбу до большевицького правительства, щоби признав родинї Николая Романова звичайні порції поживи замісць порцій військових. Порішено виплачувати родинї Романових по 300 рублів місячно.

Місцевий совет у Вологдї не згодив ся на те, щоби заслані бувші великі князї мали право осїсти в тім містї.

Жидівські погроми в Туркестанї.

МОСКВА, 2. цьвітня. — Протижидівські заворушеня лучили ся в Туркестанї. В Коканд убито 300 Жидів і знищено богато маєтків, як се доносить „Раннєє Утро".

Вірмени відобрали Ерзерум.

ЛОНДОН, 4. цьвітня. — **Ерзерум, столиця турецької Вірменії,** як се доносить телеґрама з Москви до „Ексчендж Телеґраф", **находить ся в руках вірменського корпуса,** який здобув його від Турків при помочи вірменських добровольців.

Вісти доносять, що Вірмени захопили у свої руки також инші териториї в околиці Ерзерум."

ВІЙНА КОШТУЄ ДОТЕПЕР 100 БІЛЇОНІВ ДОЛЯРІВ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

На кождого чоловіка на земли припадає 60 долярів коштів.

ВАШІНҐТОН, 4. цьвітня. — **Велика сьвітова війна коштує дотепер поверх 100 білїонів долярів,** заявив конґресман Гул з Тенесі, фінансовий знавець в конґресї.

„Помимо предсказувань знавців перед чотирма роками, що буде річию неможливою навіть для найбільше торговельних держав зфінансувати війну тої величини в так короткім часї, — говорив конґресмен Гул — то нинї воєнні кошти перейшли суму 100 білїонів долярів — **або инакше 60 долярів на кождого мущину, женщину і дитину на земській кули".**

Фінляндія.

Край і нарід.

Доси одиноким далекосяглим результатом великої сьвітової війни є упадок великої російської імперії, могучої тюрми країв і народів, і повстанє на її руїнах нових держав і національностий до самостійного житя. На руїнах Росії повстала до самостійного житя Україна, Кавказ, Фінляндія. За інтервенцією демократичних держав вільними мусять стати Польща, Литва, Курляндія і инші бувші російські провінції, які тепер находять ся в нїмецьких руках. До самостійного або бодай автономного житя повинна повстати й Білорусь, ще одна неправдою гнетена і сьвітом забута нація.

Тут ми кинемо оком на Фінляндію, самостійнсіть котрої признали вже деякі держави, як: Швеція, Норвеґія, Данія, Франція, Московщина, Нїмеччина, Австро-Угорщина, Болгарія й Туреччина.

Простір Фінляндії виносить 134.829 квадратових миль американських, є отже щодо простору меньша від Швеції, а більша від Норвеґії. Край є гористий, пісковатий, болотнистий, поперетинаний великим числом озер. Ріки не є сплавні, але засе богаті в риби. Край дуже богатий в лїси, і лїсові продукти є головним заграничним експортом Фінляндії. Більше нїж половина лїсів належить до держави, а решта до більших або меньших властителїв. Фавна (зьвіринність) є дуже богата. Клїмат є острий, але здоровий. Середна річна температура на півночи виносить 27 степенів Фаренгайта, на полудни 38 степенів. Головними мінералами є зелїзна і мідяна руда. Є також великі поклади ґранїту.

Населенє Фінляндії виносить 3,500.000 душ, яке складаєть ся з Фінляндців, Шведів, Ляпляндців, Москалїв і Нїмців. До XII. столїтя Фінляндцї були поганами. Христіянство впроваджено там в половинї XII. віку, коли то Швеція загорнула сей край під свою власть, надаючи Фінляндії повну автономію. В 1721 роцї Швеція віддала часть Фінляндії (теперішну провінцію Віборґ) Росії, а в роцї 1809 Росія загорнула від Швеції рочу часть Фінляндії, і цар Александер І. розпорядив, що в злуцї з Росією Фінляндія має мати тісамі права, які вона мала в злуцї зі Швецією. Фінляндія отже задержала своє найвисше законодатне тїло — парлямент. Парлямент скликувано за згодою великого князя, царя Росії, Сей парлямент ухвалював краєві закони, видавав розпорядженя, одним словом: вся краєва адмінїстрація була в його руках. Хоч Фінляндія була формально прилучена до Росії, то в дійсности була вона майже независима.

Так справа пів-независимости Фінляндії стояла аж до 1898 року, коли то російський цар Николай II. Романов видав указ, рабуючи фінляндський нарід з його дотеперішних свобод. Відтодї аж до 1903 року у Фінляндії панувала страшна репресія; видано новий указ, прилучуючи Фінляндію цїлком до Росії, відбираючи всї її попередні права. Се викликало бунт в народї і скінчило ся тим, що в 1904 роцї замордовано фінляндського ґенерал-ґубернатора, якому російський цар дав був в руки виключну адмінїстраційну власть. Але наступив 1905 рік, а з ним прийшла революція. Зараз цар видав новий указ, привертаючи Фінляндії давні права. Також і сї полекші довго не тривали, бо в 1909 роцї цар Николай II. видав поновний указ, перебираючи всї права фінляндського парляменту щодо військових справ до російської думи. Парлямент не згодив ся на жаданя указу, а тодї цар розпорядив його розігнати, що й сповнено.

По поваленю царату в Росії в мартї 1917 року Фінляндія була першою, яка піднесла явний клич про цїлковите відірванє від Росії. Дня 18. липня 1917 року, в чотири місяцї по поваленю царя, фінляндський парлямент 136 голосами проти 55 ухвалив проголошене самостійної Фінляндії. Тодїшне російське правительство під проводом Керенського не хотїло признати фінляндської независимости і зарядило розігнати парлямент. Але Фінляндія була засильна, щоби Керенський міг був перевести в житє своє розпорядженє. Парлямент дальше радив яко законодатне тїло самостійної Фінляндії і радить доси. Вибрано тимчасове правительство під проводом Свінхувуда, яке й заключило мировий договір з Нїмеччиною.

ДРУГЕ СІЧОВЕ СЬВЯТО В НЮ ЙОРКУ.

Сього року, в неділю дня 14. липня відбудеть ся друге з ряду Січове Сьвято в честь памяти Т. Шевченка або т. зв. „Сьвято Свободи України", на котрім відбудеть ся вперше вручене січового прапора. Тому просить ся всі українські Товариства, Братства і Сестриства з Ню Йорку і околиці, щоби в сей день не устроювали жадних пікніків або других забав.

Се історичне Січове Сьвято устроює Нюйорська Січ в Бельведер парку, Норт Біч, Л. Ай., та просить всі українські Товариства, Братства і Сестриства, як також всіх Українців з Ню Йорку, Брукліна, Джерзи Сіти і околиці, до як найчисленнїйшої участи. **Віддаймо нашому Пророкови те, що Йому належить ся!**

Всі Січи в околиці Ню Йорку обовязані приготовитись як слїд до виступу.

ЗА СІЧОВУ СТАРШИНУ:
П. Задорецький, кошовий.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Загальний Комітет всїх Товариств і Братств
устроює
ЗАГАЛЬНЕ ВІЧЕ
в недїлю, 7. цьвітня, пополудни у Ремінґтон Гали
в справі теперішних обставин.

Просить ся всїх Українців, щоби прибули на се віче. Будуть реферувати про українські справи.

ЗА КОМІТЕТ ВІЧА:
М. Рудий, предс.;
М. Костїв, секр.;
Ст. Лотоцький, касієр.

В кождій українській хаті повинна знаходитись часопись „Свобода".

Зїзд Просьвіт роменського повіту [Полтавщина].

З ініціятиви інструкторки позашкільної осьвіти, пані Л. О. Скрипник, Роменська Рада просьвіти скликала на день 16. грудня 1917 р. повітовий зїзд просьвіти.

Представників прибуло 50. Першою точкою було: повідомлене з місць. Рада Просьвіти Роменської, приймаючи на увагу, що се питане займає звичайно богато часу, ще перед скликанем зїзду розіслала квестіонар-анкету з питанями, на котрі делеґати привезли свої відповіди.

Відповіди незвичайно цікаві, дають достаточний інформаційний матеріял, тому й перейду їх по черзі. І так:

1) В роменськім повіті маємо 40 просьвіт. Всі вони засновані недавно, в часах перевороту, в більшій части 2—3—4 місяці тому назад.

2) Членські вкладки є ріжні. Кожда просьвіта встановлювала їх для себе. Сі вкладки вагають ся між 1 а 6 карб. в рік.

3) Числа членів просьвіт ріжні; є просьвіти, що числять по 30 душ, а є такі, що мають по 300 й більше.

4) Головні доходи просьвіт дають вистави. Готових гроший мають просьвіти від 10 до 300 карбованців, не вчисляючи виграт, котрі в деяких просьвітах доходять до 1.000 карб.

5) Книгозбірень (бібліотек) є в повіті 26. Кромі роменської просьвіти, котра числить понад 2.000 книжок, майже виключно українських, решта книгозбірень богато меньші; числять до 600 книжок. В книгозбірнях повіту є богато книжок російських. Брак української книжки (її тепер годі дістати) великий.

6) По читальнях відбували ся й читаня на ріжні теми, а перше всього політично-соціяльні, економічні, із сучасного моменту, історичні, літературні. Читали всюди ґазети. На такі-ж питаня селяни бажалиб і на дальше слухати читаня, але сі читаня повинні бути більше систематичні.

Про постанови всеукраїнського зїзду просьвіт у Києві прочитала доклад Л. О. Скрипник; про українську пісню і її значінє для нас говорив М. К. Богданович.

Із дальших справ розбирали ся: недільні школи.

По анкеті, переведеній Л. О. Скрипник, виявило ся, що недільні школи (їх 30 в повіті) вели ся неплянюмірно. В сих 30-ти недільних школах відбували ся читаня. Брак культурних сил, людий з висшою осьвітою в повіті, не міг сеї так важної справи посунути вперед. Тепер на селах одинокою людиною, що може вести просьвітне житє, се учителі, але вони перетяжені тепер роботою.

Інтересні думки виникли ізза питаня, чи платити учителям в недільних школах чи ні. Вирішено платити по карбованцеви в місяць, приймаючи число учеників не меньше 15-ти. Характеристичні тут слова одного із делеґатів. Коли розбирало ся питанє платні в школах, він сказав: „Хиба можна за се платити, що я щось знаю і розкажу? Се виходить так: дай 100 карбованців, то розкажу".

Із постанов, які виніс сей зїзд, подаю найважнійші.

Книгозбірні. Просити П. Н. Р. (Повітову Народну Раду), щоби вона отворила у всіх 20 волостях роменського повіту книгозбірні й асиґнувала на кожду з них по 1.000 карбованців від себе, а Волостна Нар. Рада по 500 карб. кожда для своєї книгозбірні.

Книгарня. Просити П. Н. Р., щоби вона відкрила в Ромні велику книгарню, деб можна набувати книжки. Для придбаня відповідних картин для ліхтарів постановлено просити П. Н. Р. о асиґноване 3.000 карбованців.

Лектори. Для веденя пляномірної просьвітної роботи в повіті зїзд постановив просити П. Н. Р., щоби вона приняла 5 лекторів, з котрих 2 повинні визнавати ся в театральних справах і веденю хорів.

Декорації. Декорації повинні бути подвижні; належалоб постарати ся найменьше 20 комплєктів декорацій (на кожду волость одна). На се треба суми 10.000 карб., щоби не обтяжувати Пов. Нар. Ради. Зїзд приняв такий спосіб приготовленя сих декорацій: П. Н. Р. справляє потрібні комплєкти декорацій за свої гроші, а кожда просьвіта, беручи їх для вистав, платить П. Н. Р. 50% своїх прибутків із вистави. Так з часом повіт, згляднo його просьвіти уплатять сю суму 10.000 карбованців.

Вражінє із зїзду дуже симпатичне. Зїзд був далекий від бурливого політичного житя, спокійний, безпретенсіональний, але повний діла. Коли намічена робота хоч в части виконаеть ся в повіті на поли просьвіти, то незадовго наш повіт стане бодай чи не першим на Полтавщині.

Люди до роботи є, люди з енерґією! Не можна поминути та хоч кількома словами не згадати про інструкторку позашкільної та дошкільної осьвіти, добр. Л. О. Скрипник. Місяць минув, як добр. Скрипник появила ся в Ромнах. Із знанями потрібними студіями віддала ся вона всею душею справі народної осьвіти.

Тепер стала добр. Скрипник осередком, коло котрого концентрує ть ся праця, що має за завдане культурно-просьвітний розвиток нашої суспільности.

Сьогодня можна сказати, що коли добр. Скрипник поведе дальше свою роботу так, як досі, то виповнить поставлене собі завдане та причинить ся до піднесеня культури й осьвіти нашого народу.

Учасник.

(„Наша Спілка").

Відозва

ГОЛОВНОЇ ПОЛКОВОЇ РАДИ В ЧЕРНИГОВІ.

До всіх мешканців міста Чернигова і його повіту.

Знов ідуть зловіщі чутки про швидкий виступ большевиків.

Товариші! Большевикам мало братерської крови, яка ллєть ся по всій Великоросії; вони хочуть багнити кровю землю нашої молодої републики. Чорні ворони, поховавшись під крила большевизму, не сплять; вони готують новий удар нашій молодій, ще не зміцнівшій Великій Вітчині. Товариші-робітники та усе громадянство міста Чернигова! Ми, чернигівський український козацький полк, на загальнім зібраню обміркувавши сказані висше зловіщі чутки, рішучо і одноголосно заявляємо: ніяких виступів большевиків і яких би не було инших безвідповідальних осіб проти істнуючої в сучасний час влади українського трудового народу не допустимо. Найбільше рішучими та безпощадними засобами, насамперед до вживаня усїх родів зброї, ми у корінї скасуємо покусу на владу українського народу. Товариші! До Українських Установчих Зборів зістав ся тільки один місяць; в сей короткий строк (реченець) вся повнота влади повинна належати Українській Центральній Раді і її Ґенеральному Секретаріятови, яскравим виразникам бажань українського трудового люду. Центральна Рада уже видала універсал про передачу всіх поміщицьких (дідичівських) та инших не трудових земель земельним комітетам; Рада скасувала смертну кару, встановила контролю над промислом і в сучасний час Рада веде переговори про перемирє та про заключене демократичного мира. Все те, про що так богацько кричать большевики, Радою уже проведено або проводить ся в житє. Чогож ще треба узурпаторам-большевикам, під крилом котрих поховали ся всі чорносотенці? Їм треба зірвати здобутки революції, їм бажаеть ся не допустити до установчих зборів справдішного хазяїна землі руської. Всіми заходами вони домагають ся сього та ведуть по сім шляху обдурений нарід. Товариші! Большевики так богацько обіцяли, тепер же, як дохопили ся в Петроґраді влади, хочуть задушити нашу молоду републику; вони не хочуть допустити самовизначеня народів, про котре так богато кричали у своїх обіцянках; але ми клянемо ся всі як один, вмерти за Велику Вільну Українську Републику та не допустити нікого бути хазяїном у нашій хаті.

Вся влада українському народови, котру він виявить у найшвидшім часі, в російських і українських установчих зборах.

В сучасний тяжкий час ми смертию та кровю підтримаємо наших представників Української Центральної Ради і тільки через наші розірвані тіла та труни перейде ворог українського трудового люду.

Товариші! Ми закликаємо всіх згуртувати ся під жовто-блакитним прапором Української Републики по першому нашому заклику: „Република в небезпеці!"

Нехай живуть Всеросійські Установчі Збори!

Нехай живуть Українські Установчі Збори!

Нехай живе Українська Центральна Рада і її Ґенеральний Секретаріят, яскраві виразники українського трудового люду.

Чернигів, 12. грудня 1917 р.

Голова полкового зібраня **Нехода.**

Писар **Саутин.**

(„Наша Спілка", ч. 78, з 25. грудня 1917).

У Харкові.

Приїзд Українців-вояків та большевики.

Як відомо деякій частині нашого громадянства, яка більше-меньше цікавить ся розвитком українського руху і стоїть близько до нього, в Катеринославі козаки „Гайдамацького Куріня" захопили девять вагонів зброї, яку було привезено у розпоряджене военно-революційного комітету. Такасама подія трафила ся і в Луганску, де „Гайдамаки" окружили вагон та забрали для себе зброю, що була прислана для красної (червоної) гвардії". У вагоні було 1.200 рушниць.

Сі події, розброєнє большевицьких війск у Києві та ще деякі факти викликали ворожнечу між большевиками та Українцями. Всім се дуже добре видно, всі се знають, отже й замовчувати не слїд.

Ся ворожнеча у Харкові починає таксамо виливатись у конкретні форми, але покищо „перемогу" одержують Українці. Тут є на думці спроба купки большевиків з почти й телеґрафу захопити за допомогою козаків 30-го (большевицького) полку головну почту й телеґраф.

Друга „сутичка" була така: Як відомо, з півночи українські частини потрохи повертають ся на Україну. Так їхав отсе ешалон Чигиринського полку до Харкова. В Курску його спинили і зажадали розпоряджень з Білгорода (курська ґубернія, на північ від Харкова). Революційний штаб останного звернув ся, розуміеть ся, до харківського. Так бачите, коли їхали матрози проти „ударників", то ніхто нікого не розпитував, чи пропустити чи ні, а навпаки, просили „Будь ласка!" Инша річ, коли Українці повертають ся до дому. Може вони мають якісь „аґресивні" наміри проти революційної демократії? І от большевик, що сидів біля телефону, переказує, що відповіди не може дати й просить почекати, а від себе особисто каже, що пропускати їх не слїд. Ось так большевики розуміють самовизначенє! Ви, Українці, сидіть десь там по стаціях Великоросії, а ми будемо тут вас „самоопреділяти", захоплювати почту й телеґраф, робити бешкети, як в Ростові, і встановляти владу народних комісарів, замісць вашої „буржуазної" національної Центр. Ради.

Але Українці, що були під той час в революційнім комітеті, прямо повели свою лінію. Вони отверто зауважили білгородському революційному комітетови, що Чигиринці безумовно мусять бути негайно пропущені, щоб не стало ся чогось гіршого від подій з ударниками. Білгородський революційний Комітет, скликавши хутко нараду, ухвалив Українців пропустити.

„Інцидент" скінчений, але він покаже товаришам Чигиринцям, як зустрічають „большевики" їх ще навіть поза межами України.

(„Наша Спілка", ч. 78, з 25. грудня 1917).

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Подрібний виказ жертв з „Українського Дня“.

NEWARK, N. J.

З ПУШОК: Анна Базарницька 77.31, Сорочан 50.54, А. Будник 42.22, П. Добур 38.09, А. Сніжок 37.71, А. Гульдевич 31.06, М. Ільків 28.28, Д. Доля 23.74, П. Віддемок 22.32, М. Скаськів 22.27, Н. Фурда 20.50, Г. Біленький 20.09, М. Гураль 19.57, Я. Чорнюк 19.43, К. Літинська 19.36, К. Ригиль 18.85, Ю. Яхновська 18.50, Е. Харчук 18.33, І. Настюк 17.97, Р. Стойко 17.76, Бакун 17.55, К. Столович 17.44, Іван Брик 17.17, М. Мотуз 17.05, П. Палюха 16.93, С. Сиджейовська 16.60, А. Звоздяк 16.35, Г. Коринківський 16.28, Т. Присташ 16.09, Т. Гладкий 14.64, С. Войціцький 14.36, М. Повпанда 14.35, Анна Борсук 14.15, О. Ставіська 13.96, Я. Бурбела 13.87, А. Зіляньский 13.70, В. Гвязда 13.65, Ю. Поляньська 13.28, А. Верещак (школярка) 13.27, Ю. Швець 13.19, В. Паратюкевич 13.01, Л. Романишин 13.00, Т. Тлумацький 12.92, М. Ільків 12.57, Ф. Кузьма 12.55, Д. Манич 12.41, М. Мулик 12.01, В. Кобрин 11.85, М. Васильків 11.37, М. Ґураль 11.25, А. Діляліський 11.25, О. Лисак 11.03, В. Вакулінський 10.99, А. Гулька 10.80, М. Сорочинська 10.78, А. Демборинська 10.76, В. Хома (школяр) 10.65, Віддемок 10.61, В. Задойко 10.26, А. Петрах 10.17, І. Кучер 10.10, Т. Починок 9.93, П. Бачинський 9.82, В. Мельничук 9.62, М. Бідун 9.36, В. Кіт 9.18, Н. Шадобан 9.18, Заболотний 9.11, П. Зарубна 8.93, Р. Лабанович 8.93, Н. Соколовський 8.75, К. Романишин 8.72, Т. Сорока 8.61, П. Беовренько 8.56, П. Сенькович 8.54, М. Сидорович 8.29, М. Юзефчук 8.09, М. Бакун 8.07, І. Голубович 8.00, С. Матляк 7.89, Д. Миих 7.86, М. Дуфляк 7.82, С. Животко 7.79, А. Бачинський 7.73, Неїжмак 7.58, П. Свиичак 7.49, Г. Іванків 7.47, С. Лисак 7.47, А. Бабецька 7.39, В. Пастух 7.08, І. Гураль 7.04, Мих. Мединський 7.00, М. Січевський 6.96, І. Мандюк 6.92, Я. Телеглович 6.89, Н. Сікотовська 6.87, Н. Стахів 6.87, М. Чорна 6.82, Е. Зиплатишин 6.80, С. Коморник 6.80, М. Вовчук 6.76, Я. Кріль 6.70, К. Мотуз 6.65, І. Шелепка 6.64, К. Заяшко 6.62, Т. Цап 6.60, А. Верик 6.53, А. Смольський 6.48, М. Мащевський 6.47, Т. Телевяк 6.49, П. Будник 6.25, К. Галушка 6.19, З. Восвода (школярка) 6.08, Анна Гладун 6.05, О. Куцпй 6.01, К. Рудницька 6.00, М. Гураль 5.92, Д. Мотуз 5.81, Левицька 5.77, Ю. Гринчишин 5.72, П. Кицко 5.62, І. Романишин 5.62, А. Поланда 5.56, Г. Малярський 5.54, Т. Сніжок 5.54, М. Крупа 5.48, П. Кріль 5.40, О. Касвський 5.38, Марія Кучма 5.38, М. Яблонський 5.35, М. Гнатишин 5.34, С. Постол 5.22, А. Стасишин 5.17, О. Коваль 5.14, В. Табака 5.14, Н. Хомик 5.11, Г. Віддемок 4.94, А. Заваиька 4.92, С. Явчак (школяр) 4.92, Т. Ганячеський 4.86, П. Сосницький 4.86, К. Шевців 4.78 Гвязди (два школярі) 4.66, Н. Броцька 4.65, В. Седляр 4.60, Клюфас 4.37, В. Свердун 4.33, І.-Ткач 4.33, В. Лосик 4.30, П. Шаран 4.28, С. Клебан 4.25, С. Голик 4.22, Е. Прийлуп 4.19, М. Гриневич 4.12 І. Седляр 4.10, В. Феда 4.10, Т. Михайлишин 3.94, Гапусейко 3.91, З. Літинський (два школярі) 3.90, К. Медвідь 3.90, З. Гірняк 3.86, М. Калушка 3.86, В. Мрунак 3.82, С. Трусь 3.81, І. Скочиляс 3.74, А. Петрейко 3.73, П. Бібик 3.70, М. Вишиваний 3.65, К. Василишин (школярка) 3.63, В. Мосора 3.63, К. Сколович 3.63, П. Брик 3.58, А. Ковальчук 3.58, Д. Клепор 3.55, Леся Романишин (школярка) 3.50, В. Кохалевич 3.43, Н. Залишка 3.42, М. Сороколіт 3.40, Красножоний 3.38, О. Стасишин 3.35, М. Захарків 3.34, Д. Япусь 3.34, М. Косцьолек 3.32, Т. Борачок 3.30, П. Вишиваний 3.28, Марія Боднар 3.24, І. Зибик 3.24, С. Гавришко (два школярі) 3.22, Г. Горішний 3.19, І. Рудницький 3.13, К. Шевців 3.13, Ю. Боблащук 3.12, Ю. Базарницький (школяр) 3.11, М. Рудницька 3.11, С. Клапач 2.98, П. Вавриків 2.93, В. Седляр 2.93, Д. Карач 2.92, П. Романишин 2.90, Кохалевич (два школярі) 2.89, Патрун (школяр) 2.87, К. Курлап 2.83, П. Гандзюк 2.81, Гвязда 2.78, Д. Дідич 2.78, А. Стахів 2.78, М. Седляр (школяр) 2.70, П. Назарук 2.69, І. Войтас 2.62, Н. Халупа 2.61, А. Бібос 2.60, М. Будковський 2.59, А. Гладун 2.58, С. Іванців (школяр) 2.55, В. Воробець 2.52, І. Цебринський 2.52, Д. Літинський 2.47, О. Мокосій 2.46, Анна Хома (школярка) 2.44, Т. Держирука 2.43, П. Січевський 2.41, Л. Матвіїшин 2.39, С. Лавровський 2.37, В. Барталь (школяр) 2.35, П. Фурда 2.35, М. Шеремета (школярка) 2.32, Г. Сорочан 2.28 Р. Кузьма 2.25, Е. Шкіра 2.22, Д. Якимів 2.20, Е. Каськів (школяр) 2.17, І. Сирута 2.15, Л. Петрович 2.13, Д. Манчак 2.08, І. Творищук 2.05, Я. Фурда 1.94, Л. Каськів (школярка) 1.93, А. Іванців (школяр) 1.90, С. Дзера 1.87, О. Куницька (школярка) 1.87, Дж. Шахпер 1.80, В. Кузьма (школяр) 1.76, С. Бригадир 1.73, М. Дворяшин (школяр) 1.69, І. Рудик 1.67, А. Оляник 1.63, Л. Галайко 1.61, Гнида 1.61, П. Клейпар 1.60, А. Мручак 1.60, Анна Литюк 1.58, Н. Пташник 1.57, А. Япусь 1.57, В. Заяць 1.55, Вакулінський (школяр) 1.54, П. Петрик 1.50, В. Осадчук 1.49, В. Пасічник 1.48, Т. Стоук 1.48, І. Турчин (школяр) 1.42, М. Турчин 1.39, С. Галушка 1.38, Христина Дзік 1.38, Антоніна Хома (школярка) 1.33, Н. Манзій 1.32, Д. Щітецький 1.30, А. Черпінський 1.29, Вакулінська (школярка) 1.28, С. Олійник 1.28, І. Строма 1.28, В. Похилий 1.24, Л. Вессен 1.23, М. Фатюк 1.23, І. Немчик 1.22, П. Сороколіт 1.21, С. Пашків 1.20, Кузьма 1.18, М. Клейпар 1.12, Г. Брик 1.11, В. Дубас 1.06, Ю. Галушка 97 ц., Е. Севько 96 ц., В. Похилий 94 ц., А. Щіхович 94 ц., І. Швець 92 ц., С. Шумейко (школяр) 92 ц., І. Блаппй 90 ц., М. Галущка (школяр) 86 ц., П. Вібас 80 ц., Ю. Саміла 76 ц., А. Данилюк (школярка) 75 ц., М. Шапіра 75 ц., Гвязда 74 ц., Марія Данилишин 73 ц., Іванца Бардаль (школярка) 69 ц., М. Галушка (школярка) 66 ц., С. Будний (школяр) 65 ц., А. Окрепкий 64 ц., А. Шидловська 64 ц., П. Колдрінь 62 ц., С. Коритко (школярка) 59 ц., Л. Галайко 57 ц., Височанський (школяр) 56 ц., В. Гетьман 55 ц., С. Лучанко 55 ц., А. Лентинський 53 ц., К. Шумська 52 ц., С. Турчин (школяр) 50 ц., В. Чорномаз 49 ц., К. Дворянин (школярка) 48 ц., В. Нагірний 48 ц., Г. Баранова 42 ц., А. Козима 41 ц., Т. Вільків 35 ц., Гах (школярка) 35 ц., С. Коритко 31 ц., Д. Гураль (школяр) 29 ц., Т. Поліщук 25 ц., З. Шеремета 20 ц., Е. Ковальчук 18 ц., Л. Романишин 15 ц., П. Манзій 10 ц., 21 пушок без імен 470.08

ДОБРОВІЛЬНІ ДАТКИ: Впр. о. адміністратор Понятишин 500.00, Епископ О'Коннор 100.00, Джов. Варніш & Іневі. Ко. 50.00, Оренджі. Н. Дж.—Чорч оф Авр Лейді оф Мт. Кармел 20.25, Джеймс Зукаведі 20.00, Дж. Б. Санфорд 20.00, А. Руцький 10.00, Впр. о. адм. Печатишин замісць сьвяточних желань 10.00, Г. М. Карпентер 5.00, Томас Дж. Реган 5.00, Іст Орендж.—п-ні Л. Г. Сафорд 2.00. НА ЛИСТИ: Т. Каськів зібрав на листу ч. 10320: Тов. „Бояи" 100.00, Тов. „Запорожє" 50.00, Тов. Богдана Хмельницького 25.00, Бр. Пресв. Тройці 10.00, Катерина Касприк 10.00, Теод. Каськів 10.00, Катерина Рамаза 5.00, на хрестинах у Луця Лапчака 3.25, Михайло Дубас 2.00, В. Іванків 2.00, П. Палюха 2.00, Ксеня Палиник 2.00, Марія Рудик 2.00, Настя Тимків 2.00, Лука Хома 2.00, Текля Бавдовська 1.00, Анна Білоус 1.00, М. Бойко 1.00, Мих. Бойко 1.00, М. Бояик 1.00, І. Брик 1.00, Н. Бурбела 1.00, Т. Борачок 1.00, Д. Вергун 1.00, Анна Гарасимів 1.00, Магда Горак 1.00, Др. Ґрейґрі 1.00, Катерина Дидіалівська 1.00, В. Дубас 1.00, М. Дубас 1.00, М. Драч 1.00, М. Дячун 1.00, Анна Зазулька 1.00, М. Зарейко 1.00, Каська Зарубна 1.00, І. Івановський 1.00, Марія Клапій 1.00, П. Ковадло 1.00, С. Копців 1.00, Марія Крупа 1.00, Катерина Курман 1.00, С. Лисак 1.00, Н. Лотоцький 1.00, Ф. Люрський 1.00, Дм. Мазур 1.00, Д. Мандзак 1.00, Пазя Макар 1.00, М. Матульський 1.00, С. Мельник 1.00, Розалія Мурдза 1.00, Катерина Небесів 1.00, Марія Себесьо 1.00, Анна Орловська 1.00, Н. Онищак 1.00, П. Полявчак 1.00, Гр. Процьків 1.00, І. Пересічка 1.00, Анна Порхунь 1.00, С. Скалецький 1.00, Т. Скочинець 1.00, А. Смольський 1.00, А. Сурма 1.00, Анна Тарасюк 1.00, П. Фурда 1.00, Марія Фещук 1.00, П. Червінка 1.00, Гр. Червак 1.00, Каська Чолій 1.00, А. Шимків 1.00, Марія Шрамик 1.00, Юлія Шибан 1.00, Маріянна Щадлик 1.00, Феська Ярмош 1.00, Анастазія Коцан 50 ц., Фещук 50 ц. Г. Дідоха зібрав на листу ч. 10318 16.00, Г. Омага зібрав на листу ч. 10269 6.95, В. Сидорович зібрав на листу ч. 10250 4.00, А. Будник зібрав на листу ч. 10227 3.75, Н. Н. зібрав на листу ч. 10243 2.40, М. Калушка зібрав на листу ч. 10229 2.00, Іван Шумський зібрав на листу ч. 10263 1.00, П. Телевяк зібрав на листу ч. 10226 1.00, Н. Н. зібрав на листу ч. 10315 70 ц. — Разом.........$3630.00

NEW YORK, N. Y.

ЖЕРТВИ: Анна Гнюс 15.00, Др. Дж. МкМагон 10.00, Ксеня Бич 10.00, Катерина Сущинська 10.00, Едвард Дж. МкКвайр 10.00, Тадей і Мел. Пастущек 15.00, Катерина Тимків 5.00, Марія Шувар 5.00, Настя Клюба 5.00, Анастазія Скоробогата 5.00, Дм. Мамчій 5.00, Марія Мельник 5.00, Анна Кифор 5.00, Дося Береза 5.00, Текля Шевців 4.00, Анна Сущинська 2.00, Евдокія Козовська 2.00, Д. В. Стік 2.00, С. Божик 2.00, Н. Байдала 1.00, Таця Мамчій 1.00, Анна Богош 1.00, Марія Носач 1.00, п-ні Геті Суґерман 1.00, п-ні Ґерік 1.00, Марія Владика 1.00, п-ні Мілєр 1.00, Н. Литон 45 ц., Н. Дармош 25 ц. ЗБІРКА: В церкві св. Юрія 315.99, з дрібних жертв до пушки в церкві св. Юрія 54.38, В. Суканець 49.82, Татіянна Горбата і Марія Сидор 45.75, Параня Бочан 43.49, Марія Соколовська 42.59, М. Баран 36.80, Лінка Сокольська 32.55, В. Кропчак 31.63, Онуфр. Савіцький 30.25, М. Колодій 30.00, Йос. і Анна Шлюз 28.18, Ів. і Анна Гарасимків 26.74, Н. Порада 26.60, Марія Мамчій 26.50, Ева Стецура 25.00, Гн. Медвідь 24.75, Сестр. св. Параскевії 24.27, В. Мендоха 24.27, Зофія Кирик 22.37, О. Дутчак і зібрана збірка в Турнер Фолс, Масс. 21.61, Ів. Солтис і Н. Гунька 21.23, М. Мисьович 20.70, Анастазія Процик 20.70, Серафима Швець 20.00, Марія Білик 20.00, К. Ільків 17.96, Анна Лешко 17.04, Анна Четирбок 16.80, Н. Швак 16.05, Н. Н. 15.45, Марія Пиртко 15.35, Ю. Гашко 15.15, А. Куцик 15.00, Анна Лисак 15.00 Мокрина Ліщинська 14.90, А. Куцик 14.85, Марія Білик 14.85, Юлія Салук 14.70, Гр. Михальчук 14.70, Гр. Томко 14.40, Мих. Мельник 14.31, І. Швак 14.06 М. Гирович 14.00, Н. Слободзян 14.00, збірка в церкві св. Юрія на вечірни 13.81 В. Коваль 13.65, Т. Ф. 13.60, М. Явуш і М. Матвійчук 13.56, Кароля Томасевич 13.36, Ірена Попович 13.31, Анна Яллов ська 12.52, Анна Голда і М. Дудар 12.30, Юлія Павлусевич 12.21, Евдокія Креськів 12.18, Татіянна Гавришко 12.02, Антоніна Топольницька 12.00, Марія Салук 11.72, Марія Музика 11.60, Анна Баглай 11.45, І. Гель 11.45, А. Стрілець 11.00 М. Романович 11.00, І. Бринь 10.80, І. Семчишин 10.70, Анна Лешко 10.66, Н. Дзюма 10.58, В. Жуковський 10.56, Я. Малик 10.55, Анна Стефусь 10.26, П. Глух 10.20, Он. Грицяк 10.00, М. Петрушак 10.00, Гр. Жуковський 10.00, С. Швець 10.00, Евд. Тотішка 9.87, Катерина Ланова 9.69, М. Романович 9.65, М. Орищин 9.62, Юстина Попеляр 9.57, І. Підгорецький 9.15, Анна Угорчак 9.07 Петро Грицишин 9.07, Олена Купко 9.01, Марія Тарнопольська 9.00, Юлія Бартків 8.93, Т. Лопушанський 8.75, Вол. Берлінський 8.65, Ева Ганковська 8.65, Марія Бабяк 8.50, Дм. Присяжнюк 8.50, Гелена Садовська 8.40, Франка Кольба 8.28, Гр. Зубик 8.25, Юрчак 8.15, М. Кипинюк 8.00, Я. Ільчишин 8.00, Евг. Банах 8.00 М. Стефанишин 7.70, М. Коваль 7.50, М. Грамочко 7.50, Розалія Луцак 7.49, Евдокія Дронь 7.36, Юлія Козак 7.28, П. Гуменюк 7.25, Вол. Банах 7.23, Т. Козогон і П. Дармола 7.22, І. Яремин 7.10, Е. Репак 7.10, Марія Шпаковська 7.08, М. Куць 7.00, М. Куць 7.00, П. Владика 7.00, Розалія Терещук 7.00, Анна Коваль 7.00, Марія Тульчик 6.75, А. Чарнецький 6.75, В. Коновал 6.72, Евг. Бобецький 6.48, С. Купчак 6.46, П. Калиброн 6.35, Н. Колинський 6.25, П. Гринишин 6.25, Анна Голда 6.24, М. Паньків 6.23, А. Кулик 6.03, Ірена Марчук 6.00, Анна Чистух 6.00, Анна Вовк 5.95, Ол. Федишин 5.80, Катерина Дарів 5.67, М. Гоцп 5.60, Т. Квасна і В. Брич 5.60, П. Филип 5.50, П. Старик 5.35, В. Жуковський 5.30, М. Костів 5.26, Н. Байдала 5.25, Марія Малецька 5.19, Т. Козогон 5.15, В. Куць 5.14, Марія Пугарська 5.10, Марія Голоділська 5.10, Михайлина Мельник 5.05, Климка Каспк 5.00, Анд. Вовк 5.00 Юлія Білик 5.00, М. Місьович 5.00, М. Сивак 5.00, Ольга Волошинська 5.00, Анна Вірчак 5.00, Трофимяк 4.91, Ю. Павлишин і Н. Яхницька 4.85, Гр. Гурас 4.75, Гр. Гурас 4.75, Ксеня Футак 4.70, М. Демчук 4.65, Д. Олсник 4.65, М. Антонишин, Ксеня Плута і Ю. Фіґурська 4.62, М. Яцишин 4.60, Н. Романишин 4.60, Марія Рибка 4.60, Пазя Молчин 4.58, Гр. Шумський 4.58, Гр. Зубик 4.53, В. Сокольський 4.50, В. Сокальський 4.50, М. Смучок 4.42, І. Коновал 4.40, Я. Старик 4.37, Ксеня Щуфліта 4.37, Катерина Андрушко 4.32, Анна Шаран 4.32, І. Павлінець 4.25, Юлія Дущак 4.25, І. Яремин 4.25, Меланія Сівак 4.07, І. Матіяшек 4.02, Є. Качмарський 4.00, І. Коновал 4.00, Катерина Лісецька 4.00, Параська Робур 4.00, Анна Лисак 4.00, Марія Шустакевич 3.97, Марія Дудар 3.79, С. Кривий 3.75, Пелагія Склярська 3.72, Анна Бехів 3.55, Ант. Федан і Анна Бюс 3.53, Кароля Корпта 3.29, П. Бих 3.27, Кася Католя 3.25, Марія Мельник 3.20, Юлія Фіґурська 3.15, А. Федан 3.05, Зофія Кирик 3.05, Семен Бойко 3.04, Петро Кривлюк 3.03, С. Скородинський 3.01, Катерина Семчишин 3.01, М. Саврук 3.00, Ярина Шарчук 2.75, І. Підгорецький 2.70, Катерина Семчишин 2.65, Стеф. Шевців 2.56, Анна Стасина 2.47, Я. Біленький 2.42, Катерина Ланова 2.21, Ксеня Табака 2.10, Марія Петришин 2.01, Пазя Шолгин 2.00, М. Демянчук 2.00, Зофія Павлишин 2.00, Марія Джарська 2.00, Параня Кухта 2.00, Марія Желаско 1.97, Анна Жук 1.96, Юлія Пішак 1.95, Я. Савич 1.95, І. Жуковський 1.95, І. Нижак 1.82, Дм. Доскач 1.75, Ол. Кіт 1.58, Михайлина Шиповська 1.55, Г. Борисевич 1.50, Марія Савич 1.48, Ст. Ярема 1.43, М. Гваничка 1.30, Анастазія Сардан 1.28, К. Ядлонський 1.25, Ол. Карачек 1.10, Марія Жук 1.07, І. Дацик 1.03, М. Желем 1.00, Дм. Доскоч 1.00, Марія Штогрин 83 ц., Т. Тарнопольський 49 ц., М. Місьович 45 ц. — Разом.........$2649.46

(Дальше буде).

В кождій українській хаті повинен находитись календар Українського Народного Союза, який коштує тільки 50 цнт.

ДОПИСИ.

З PHILADELPHIA, PA.

Дурисьвіт.

Сьвітлу Редакцію прошу помістити на сторінках „Свободи" мою перестрогу до відома загалу, як то наші панки уміють дурити ріжними способами, щоби прокормити свій животик, бо до роботи взяти ся тяжко.

Дня 16. лютого б. р. прийшов до мене якийсь панок і став розказувати свою пригоду. „Одного разу — каже він — приїхав я тут за товарами до свого штору, і забрало мені трохи гроша. Маючи зиґарок при собі, пійшов я до павншапи і заставив його за 17 долярів. Нині я приїхав, аби сей зиґарок відобрати. Приходжу в середину, показую ресіт і рівночасно хочу платити за зиґарок. Смотру по кишенях — ані одного цента. І не можу дістатись домів."

Я питаю ся його, що він за один, відки походить і т. д. У відповідь на се він каже: „Називаю ся Володимир Стасюк, мешкаю у Вілмінґтон, Дел., під ч. дому 139 Ліберти Стріт, есьм місцевим секретарем „Провидіня". Знають мене тутешні сьвященики, однак встидно мені просити гроший на трен. Як ласка, то визичте мені гроший на тікет, а я вам вкоротці зверну з подякою."

Питаю ся, кілько коштує тікет з Філядельфії до Вілмінґтон.—„Тілько 86 центів". — Кажу йому: „Як я можу вам визичити, коли я вас не знаю. Оставте той ресіт за зиґарок, то вам позичу." А він каже, щоби дати 17 долярів, то він оставить ресіт. „Коли — говорить він — хочете провірити, чи се дійсна правда, що я кажу, то прошу їдьте зі мною до Вілмінґтон і переконаєтесь, а я зверну всі кошта і труд".

Повіривши його словам, я дав йому $1.00, бо кождому може лучити ся така пригода в дорозі. Сей панок подякував на відході і заявив, що вкоротці приїде по зиґарок і віддасть доляра.

Минають тижні, а його нема. Пишу лист на подану адресу, — лист вернув ся з дописком, що такого чоловіка там нема.

Я від себе раджу кождому: Коли який волоцюга прийде до чийого дому, то взяти мітли і витріпати порох, аби мантії тямив, як дурити людий; опісля віддати його в руки поліції.

Іван Витязь.

З McKEES ROCKS, PA.

Театральне представлене.

Заходом парохіяльної читальні „Просьвіти" ім. Т. Шевченка в Мікізракс, Па., відбуло ся тут дня 17. марта б. р. представлене „Верховинці".

Штука ся майже всім знана, а рівнож дуже займаюча. На превеликий жаль вона зістала відограна так, що ніхто не виніс найменьшого вражіня з представленя і найменьшої користи моральної, а то задля сих причин: Тиха мова всїх, крім жида. Аматори говорили так тихенько, що і під самою сценою не було їх чути. Рухів в нікого не було видко. Костюмів також відповідних не мали, а се послїдне вже не можна було дарувати режісерови сеї штуки. Антін, молодий Гуцул, виглядав більше на Цигана ніж на Гуцула; твар з одної сторони замазана якимсь чорнилом, а з другої аж не можна було дивитись; в козацьких штанах, капелюх найновійшої американської моди, полотнянка так на нїм виглядала немов би веретою обгорнув ся. При своїй ролї не устояв ся ані разу. При арештованю і коли знущали ся над його мамою, навіть не здрігнув ся, так немов би його се цїлком не обходило. Марта, його мати (панна Т. Дроздяк) відограла свою ролю добре, тільки була зле ухарактеризована; твар мала посмаровану якоюсь мастиґою, що виглядала мов би маслом намащена, а була схожа на 18-літну дівчину. Вона розпустила своє буйне волосе, а через те ніхто не міг догадати ся, що се має бути стара мати. Вина не спадає на неї, тільки на самого режісера. Параня (панна П. Чачунь) відограла свою ролю також не дуже зле, а треба признати їй се, що вона була перший раз на сцені. Максим, старий Гуцул, — то вже терпеливости бракувало дивитись на него: обгорнений білою полотнянкою, а на голові такий капелюх, як то мають конї американських фармерів в горячі дни, лиш без тих дір, що коневи закладають на уха. Говорив голоснїйше ніж другі, однак се не робило найменьшого вражіня. Прокіп, державний стрілець, говорив зі всїх найголоснїйше, однак козацький костюм і вуси на десять цалів — не для стрільця. Гершко забогато звивав ся і вдавав такого жида, якого описує С. Руданський. Жид повинен був звернути на себе увагу і не вдавати варята, коли він ним не був. Про решту аматорів навіть не буду згадувати.

Щоби се представлене учив який чоловік, що сам не розуміє штуки, то можнаб се пропустити; одначе сю штуку підготовляв дякоучитель п. Дроздяк, котрий повинен більше розуміти ся на штуці ніж ті котрих учив. Пан А. Дроздяк коли не знає строїв гуцульських, повинен був заглянути до книжки М. Грушевського „Про старі часи на Україні": там був би побачив відповідний стрій. А є у нас десятки костюмерій, в котрих міг би був дістати костюми до сеї штуки, — хочби у панї Е. Угорчакової.

Два жовніри були убрані в уніформи тутешних музикантів і в шапках, де з боків були попришпилювані американські прапори. І не знати, з кого пан Дроздяк робить сьміх: чи з акторів і з публики чи сам з себе? Так виставити штуку на посьміховиско, в таких жебрачих лахматях, є зневагою не тільки даної штуки, а взагалі всего українського загалу. Коли був на галї який чужинець, — то яка буде його опінія про весь український нарід? Як не було відповідних людий в Мікізракс, то треба було порозуміти ся з людьми другої місцевости, котрі розуміють штуку. Коли се було не можливо, то для науки треба було дати штуку меньшого значіня і лекшу до гри.

Нехай п. Дроздяк не думає, що се Луцикова штука і можна з акторів поробити „Мунків", коби лише зібрати гроші. Нарід, бачучи таку гру і строї, знеохочуєть ся до своєї рідної штуки.

Хорові співи — то пожаль ся, Боже. Вже останні пастухи в старім краю як заспівали „Гей, братя опришки", то аж серце радувалось, а тут учитель хору так підрядив співи, що треба бути відважним, аби виправити так на сцену людий.

Сих пару слів нехай буде наукою, а властиво пересторогою, щоби на будуче знова таке не повторилось.

Гість.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

НО-ВИ-НА! НО-ВИ-НА!

ВЖЕ ВІД ДАВНА ОЧІКУВАЛИ ЛЮБИТЕЛІ МУЗИКИ І СПІВУ на сего рода музикальні твори, які появились в останних часах накладом ВИДАВНИЦТВА УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ.

34. **„КОБЗА"**. Гарний український концертовий кавалок для хору мішаного з солями і брум хор, Гр. Давидовського, котре було дуже гарно відсьпівано в Ню Йорку Українським Хором на концертах під дірігентурою п. Мирона Гундича. — Ціна партитури $1.25

35. **СОКІЛЬСЬКИЙ УКР. СПІВАННИК З НОТАМИ.** Всякі пісні під нотами котрих нема в инших співанниках, О. Нижанковського. — Ціна ....60 цнт.

36. **ЦЕРКОВНІ ПІСНІ З НОТАМИ** — Ціна ....50 цнт.

37. **КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ,** на Різдво Христове і Богоявленіє з додатком пісень страстних, воскресних і инших церковних пісень. — Ціна ....25 цнт.

38. **МОНОЛЬОҐИ.** Книжочка 1. Кума Кася. Веселе лихо через бабу.—Фактор слуг. Все через Матрону. Перехитрила. Торг о служницю. — Ціна....20 цнт.

Книжочка 2. Софрон Мочиморда. Мошко Павкес. Клопоти Семена. Іцик Кварґельцуф. Лиха жінка. — Ціна....20 цнт.

39. **КВАРТЕТИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ** на мішаний хор. — Зібрав і обробив о. В. Стех, ч. св. В.В. Се є одиноке українське видане—Ціна 50 ц.

40. **ОЙ ДНІПРЕ, МІЙ ДНІПРЕ.** (Сольо баритон). Спів Яреми, слова Т. Шевченка. Музика М. Лисенка з акомпаніяментом піяна. — Ціна....40 цнт.

41. **ГЕТЬМАНИ, ГЕТЬМАНИ.** (Сольо баритон), Сьвято в Чигрині. Слова Т. Шевченка. Музика М. Лисенка з акомпіяментом піяна. — Ціна....40 цнт.

42. **„УКРАЇНА"**. Поема, чудовий концертовий кавалок на мішаний хор з солями, найновійша композиція. — Ціна $1.00

43. **„ЛІЧУ В НЕВОЛІ"**. Хор і сольо тенорове або сопранове. Д. Січинського. — Ціна $1.25

44. **„СОН"**. Мішаний хор, слова Т. Шевченка. Музика М. Лисенка.— Ціна 45 ц.

45. **„ПРОМЕТЕЙ"** або **„СТОЇТЬ КАВКАЗ"**. Мужеський хор. Музика К. Стеценка. — Ціна....45 цнт.

46. **ПІМСТА ЗА КРИВДУ.** Драма в 5. діях а 6 відслонах зі співами. — Ціна ....30 цнт.

47. **IV-ИЙ АЛЬБОМ** з 25 найдобірнїйших українських пісень хорових і сольових. Сей альбом складаєсь з великих творів і обємом є значно більший від попередних. — Ціна примірника....$1.00

48. **„ЗАМРАЧЕНИЙ СЬВІТ"**, драма в 5-ти діях, написав Микола Курцеба. Виступає 5 женщин, 9 мущин і нарід, зі співами. — Ціна....50 цнт.

Бажаючі набути повний Катальоґ музичних творів, зі змістом поодинокиx пісень, зволять надіслати 3 цнт. почтову марку на пересилку.

УВАГА. Усї пісні, які є, знаходять ся в Українськім Сокільськім Співаннику на один голос, і на бажанє я можу виконати і згармонізувати їх на мужеський і мішаний хор. На бажанє можу також виконати для БАНД ДУТИХ ІНСТРУМЕНТІВ за умовлену заплату. Замовляйте у 32е41

Директора музики і Видавництва „Української Музичної Бібліотеки"

H. E. SMOLEŃ, 53 Lenox Ave., New York, N. Y.

Чи ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

КІЛЬКО ТО ГРОШИЙ і праці і журби понесли ті, що закладали „Свободу". Вони зовсїм не числили на зиск, лише роздумували, як би то просьвітити нарід. А теперішні видавці „Свободи" тако жтим журять ся. Тому всї сьвідомі Українці повинні бути помічні в тім ділі і зеднувати передплатників.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

До відома наших читачів.

З нинішним числом „Свободи" почннаємо оголошувати подрібний виказ жертв з „Українського Дня", який відбув ся 21. цьвітня 1917 року. Оголошенє подрібного виказу жертв спізнено з двох причин: 1) треба було чекати, заки всі комітети не пришлють подрібного спису жертводавців і осіб, які занимали ся збіркою; 2) всі викази треба було переписувати на чисто, що забрало много часу і праці. Хоч майже рік минув від „Українського Дня", то все-таки богато комітетів не прислали ще й доси подрібних виказів. З місцевостий, комітети котрих не прислали списів, подрібні жертви не будуть оголошені, а подасть ся лише загальні суми збірок, присланих на руки Української Ради в Америці і оголошених в „Свободі" (ч. 112, з 23. вересня 1917 р.).

Американізоване чужинців.

В міністерстві внутрішних справ відбула ся нарада ґоверноров, предсїдателів стейтових рад оборони, предсїдателів публичних організацій, промислових лїдерів і купців. Зборами проводив Френклін Лейн, міністер внутрішних справ. На зборах обговорювано справу американізованя чужинців. Міністер Лейн сказав, що ся справа для Злучених Держав яко великої і богатої держави є житевої ваги. Він вказував присутним на потребу згуртованя всіх мешканців держави під один американський прапор, коли хочемо, щоби ся держава мала запевнену будучність. Осягнути сю ціль, після думки міністра Лейна, може лише одинока школа. Він вказував, що в Злучених Державах під сю пору є 6,000.000 чужинців, які не уміють ні читати ні писати ні говорити по англійськи. Крім того є тут майже 1,500.000 таких, які родились тут, але не вміють читати і писати по англійськи. Він вказував дальше на ту лиху сторону, що до армії береть ся людий, які не розуміють наказів старшини. Усім сим бракам може зарадити лише школа, бо лише вона одна має силу, якою можна осягнути бажану ціль, кінчив міністер Лейн.

Подвійна платня за ушкодженя.

Пенсильванійська стейтова комісія для робітничого відшкодованя буде платити подвійне відшкодоване всім пошкодованим або цілком до праці нездібним робітникам.

Рівна платня для женщин.

Пенсильванійський департамент праці і промислу завідомив усіх працьодавців, що задля великого навалу женщин-робітниць працьодавці повинні старати ся платити їм таку-саму платню, яку побирають мущини, заняті при даній промисловій галузи.

Арештанти до роботи.

Щоби запобігти недостачі робучих рук, ґовернор стейту Ню Джерзи зарядив ужити до праці всіх, які находять ся в карних, поправних і добродійних інституціях в стейті.

Індіяна „суха".

Від 1. цьвітня 1918 року в стейті Індіяна наступила цілковита прогібіція. В ночи з неділі на понеділок замкнено всі коршми і склади алькоголїчних напоїв.

В обороні Нірінґа.

В Ню Йорку зорганізовано комітет, котрий збирає гроші на оборону професора Скота Нірінґа, якого засуджено на 15-літну вязницю за написане і опублїковане брошури „Ді Ґрейт Меднес" (Великий Шал). Власти орекли, що ся книжка написана в нельояльнім дусі, через що автор її заслужив собі, аби його судити яко чоловіка, який нарушив закон про шпиґунство. Оборонцем професора Нірінґа є адвокат Морріс Гілквіт.

Нова позичка для Англії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Анґлія одержала від Злучених Держав нову позичку в сумі $200,000.000. Кредити Анґлії в Злучених Державах виносять доси $2.720,000.000, а загальний кредит аліянтів виносить $5.160,600.000.

Доходовий податок Ню Йорку.

Про богатство Ню Йорку найліпше може посьвідчити заява податкового комісара, що місто Ню Йорк дасть федеральній скарбниці майже 800,000.-000 долярів особистого доходового податку за 1917 рік. Се буде найбільша сума, яку колинебудь се місто дало державі в виді особисто-доходового податку. При сім треба зазначити, що особисто-доходовий податок виносить 2%; платить його кождий нежонатий мущина, коли його особистий дохід за 1917 рік виносив 1.000 або більше долярів, і кождий жонатий мущина, коли його особистий дохід за 1917 рік виносив 2.000 або більше долярів. Ся величезна сума податкова сьвідчить про великий розвій промислу й торговлі в Ню Йорку, а в Злучених Державах взагалі, підчас війни.

Прогібіція в 1919 році?

Прогібіціоністи, або противники виробу, продажі і уживаня алькоголїчних напитків, сподівають ся, що до 1. лютого 1919 року державний парлямент ухвалить цілковиту прогібіцію в краю. Свою надію вони покладають на тім, що в дуже короткім часі десять стейтів заявило ся, а два стейти ще обговорюють справу цілковитої прогібіції в державі. За державною прогібіцією заявили ся вже отсі стейти: Місісіпі, Вірджінія, Кентоки, Норт Каролайна, Норт Дакота, Мериленд, Монтана, Тексас, Делавар і Савт Дакота. Справу державної прогібіції обговорюють стейти Луізіяна і Джорджія. В стейті Массачусетс низша палата сойму заявила ся за державною прогібіцією, а тепер справу обговорюєть ся у висшій палаті. З десятьох наведених висше стейтів, які вже заявили ся за державною прогібіцією, є три „мокрі": Кентоки, Мериленд і Делавар. Щодо Луізіяни і Джорджії то прогібіціоністи є певні побіди, бо Луізіяна є поділена в тій справі пів на пів, а Джорджія майже одноголосно заявить ся за прогібіцією. Щоби федеральний парлямент міг ухвалити закон про державну прогібіцію, треба (так воно тут практикуєть ся), аби 36 стейтів заявило ся в користь такого закона (три четверті части з числа усіх стейтів). А прогібіціоністи кажуть, що справу державної прогібіції попре 40, а не то 36 стейтів. Доси 27 стейтів вже є „сухі".

53 роки при одній роботі.

Про цікаві річи можна довідати ся із слів Френка Балла, помічника головного начальника почти в Ню Йорку, які він сказав з нагоди 53-літної річниці його безнереривної праці в головній канцелярії нюйорської почти. Балл числить тепер 72 роки житя. Його вуси й волос білі як сніг. Він є батьком двох дочок і сімох синів. Репортерам часописий він сказав отсе про свою минувшину: „Я родив ся в 1846 році. Брав участь у домашній війні, яка покінчила ся тоді, коли я числив 19 літ житя. Коли я повернув домів, 1. цьвітня 1865 року Джеймс Келлі, тодішний почтмайстер, покликав мене за почтового урядника. Головна почта находила ся тоді ще на розі улиць Нассав і Ліберти, в будинку, знанім яко „Олд Доч Чорч Білдінг". Тоді в Ню Йорку було лише шість почтових філій (а тепер є 44) і всі вони находили ся понизше 34-тої улиці. Тоді посилок не збирано; кождий, хто посилав лист, мусів нести його аж на почту, яка була отворена від години 5. рано до 6. вечер. Листоноші тоді ще не мали шкіряних торб; листи і ґазети вони вязали шнурками, перевішували через плече і так розносили. Тоді на головній почті було 200 урядників, а річний дохід виносив 300.000 долярів, а нині на почті є 10.000 урядників і 30,000.-000 долярів річного приходу. — Нині лише одна почтова філія „Гудсон Термінал" дає денно понад 500.000 штук ріжних посилок, а инші філії понад 1,-000.000 штук. В 1865 році посилка з цілого міста не виносила 100.000 штук. Тоді великий корабель привозив 10.000 посилок, а нині малий корабель привезе деколи 1,500.000 посилок. Я дістав ся на почту лише за згодою сойму, бо в 1865 році був такий звичай, що без відома і дозволу сойму ніхто не міг дістати правительственної роботи, а нині сі функції сповняє головний почтмайстер".

Дрібні вісти.

Ґовернор стейту Кентоки заветував ухвалу сойму, щоби в стейті заборонити научуване німецької мови в публичних школах.

Мешканці села Берлін, в повіті Оттава, Вісконзін, просять змінити назву міста на Першінґ. В селі є 450 душ.

Доси в американській армії є понад 100.000 „Смітів"; 1.500 Віліямів Смітів, 1.000 Іванів Смітів і 200 Іванів А. Смітів. Є 15.000 Міллерів, 15.000 Вілсонів і 262 Іванів О'Браєнів, з котрих 50 мають жінки Марії. Є 1.000 Іванів Бравнів, 1.200 Іванів Джонсонів і 1.040 Юрків Міллерів.

Мешканці Гаммонду, Інд., побудували військовий будинок в протягу девятьох годин. Будинок є дуже великий. При його будові працювало 500 теслів і кілька соток инших робітників; всі за дармо. Робота почала ся о 7-мій годині рано, а скінчила ся о 4-тій пополудни.

Правительство позволило вивозити за границю всі господарські матеріяли, потрібні до управи і поправи ріллі в Англії, Франції й Італії.

Компанія „Кольорадо Мідленд Рейлрод" внесла до міжстейтової торговельної комісії просьбу о дозвіл підвисшити 25 до 50 центів за тону угля, видобуваного в копальнях тої компанії.

Урядово оповіщено, що кождий американський жовнїр на фронті одержить даром одну бритву, одну сталеву мильничку і один квач до голеня.

До табору МекФерсон в Атланта, Джорджія, прибуло 507 інтернованих Німців, висланих там з табору Дуґлес, Арізона. Загальне число інтернованих Німців у тім таборі виносить 1.373.

Німецьке товариство „Злучених Мужеських Хорів" у Шікаго, Ілл., рішило не давати концертів у німецькій мові так довго, як довго триває війна. Сю акцію рішено длятого, щоби позбути ся всяких нападів зі сторони публики.

Повітова рада народної оборони в Блумінґтон, Іллінойс, зарядила, щоби найстаршу німецьку часопись в Іллінойс, „Блумінґтон Журналь", друкувати в англійській мові.

Стейтовий трибунал в Массачусетс заявив, що робітнича юнія не має права розказувати, кілько при якій роботі має працювати людий.

В Сан Франціско, Каліфорнія, заарештовано 19-літного Луіса Бека, який, працюючи при „Адамс Експрес" компанії в Пітсбургу, Па., „сконфіскував" чек вартости 86.215 долярів.

В готели МекАлпін в Ню Йорку заарештовано 23-літного Джеймса Бебкака, жовніра, який казав дати собі і цілому товариству обід, вартости 26 долярів, а коли зїв, тихцем хотів опустити готель, не заплативши належитости за обід.

Нюйорський суд сказав Чарлсови Лайонсови, війтови у Фейрфілд, Н. Дж., що він має заплатити 30 долярів кари за се, що заскоро їхав автомобілем. Лайонс заплатив кару.

Робітники у фабриці „Ейліс", яка належить до „Вунсокет Роббер" компанії, Вунсокет, Р. Ай., зажадали 10% підвишки платні. На страйк вийшло 1.500 робітників, через що фабрику замкнено.

Ліси на захід від Плейнфілд, Коннектікут, горять. Огонь знищив доси понад 600 акрів дерева.

Сенатор Ґаллінґер з Ню Гемпшір вніс резолюцію в парляменті, в якій просить, „аби президент Вілсон визначив один сьвяточний день, коли би весь нарід Злучених Держав клякнув і молив ся до Всевишнього, щоби допоміг виграти війну і привернути скорий, чесний і тривалий мир".

Федеральний окружний судія Арба С. Ван Валькенбурґ у Спрінґфілд, Мізурі, зарядив арештувати повітового судію Дж. Іванса з повіту Доллас, і держати його в арешті доти, доки він не дасть ґарантії, що у всіх справах буде слухати наказів висших властий і не буде поступати самовільно.

При голосованю над місцевою прогібіцією в Гемптон, Н. Дж., „мокрі" побідили „сухих".

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Айриші проти військового закона.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Говорячи на публичних зборах в Лондоні, Йосиф Девлін, ірляндський націоналїстичний посол в англійськім парляменті, заявив, що як довго Айриші мають серце в грудях, так довго вони не позволять завести в Англії примусову військову службу.

Дарунок Шведа.

К. А. Валенберг, бувший шведський міністер заграничних справ, і його жінка жертвували 20,000.000 корон (5,360.-000 долярів) на дальше провадженє релігійної, добродійної, культурної і суспільної роботи і на піднесенє промислу й торговлі Швеції. 1,000.000 корон він подарував на міську бібліотеку в Стокгольмі.

Інтерновані в Швайцарії.

В Швайцарії є тепер 26.000 інтернованих полонених; 16.000 є Французів, Англійців і Бельгійців, а 10.000 є Німців. В додатку є ще 7.000 людий, які відвідують тих полонених. Задля браку поживи швайцарське правительство зарядило, що чужинці, які приїзджають відвідувати інтернованих полонених, не можуть перебувати довго у Швайцарії.

Капітан Кеніґ полонений.

До одної американської пристани прибув один англійський корабель і капітан сього корабля заявив, що Павло Кеніґ, капітан німецької підводної лодки „Дайтшлянд", яка два рази була в Америці, є полонений в Англії. Підводна лодка „Дайтшлянд" є зловлена, каже капітан англійського корабля.

Музулмани дістали назад свій Коран.

Московське правительство зарядило віддати музулманській народній організації сьвяту книгу „Коран", яку переховувано в державній бібліотеці в Петроґраді. Її роздобуто в 1869 році і відтоді до Петроґраду їхали що дня тисячі Музулман, які переглядали сю книгу. Кажуть, що її написав 1.200 літ тому Осман, стриєчний брат Магомеда. Для Музулман є вона сьвята ще й тим, що її автора убито підчас того, як він чистив сю книжку. На ній ще є знаки від крови Османа.

Дрібні вісти.

Богато молодих німецьких женщин учить ся тепер української, польської і московської мови. Їх учителями є інтеліґентні російські полонені. Підозрівають, що сі женщини будуть вислані до східноевропейських держав провадити торговельні інтереси на користь Німеччини, якій бракує мущин.

Президент Каранца скликав надзвичайну сесію мексиканського парляменту, який має виготовити закони для надходячих виборів.

Всі робітники у зелїзничих заводах в Канаді, від Галіфаксу до Ванкувер, зажадали 8-годин праці і 6 долярів платні денно.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в четвер, 11. цьвітня б. р., при 345 Ремінґтон стр. Просить ся всіх членів прибути на мітінґ, бо маємо важні справи до полагодженя. — Дм. Федик, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. „Січ", від. 196, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся дня 7. цьвітня б. р., в гали парафіяльній під ч. 220 Джан стр. На тім мітінґу буде справоздане за три місяці, значить за січень, лютий і марець, тож обовязком кождого члена сего відділу явити ся на сей мітінґ і вирівнати свій довг. Коли котрий з членів не буде присутний на сім мітінґу і не заплатить своїх належитостий, то зістане суспендований і стратить право до запомоги посмертної, а коли не заплатить на слідуючий місяць, так зістане цілком виключений і не буде котіть назад стояти в сім товаристві, то мусить наново записувати ся яко новий член. Отже просить ся і перестерігаєсь ся тих всіх членів, котрі занедбують свої місячні вкладки, щоби платили на час свої належитости, коли не хотять бути суспендовані. — А. Крупа, секр.